

Recenzja sporządzona w związku z przewodem doktorskim pani Nigi Sayyed Shahryar w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki przez profesor Katarzynę Kosmala

Tytuł pracy doktorskiej: Unfamiliar Folds of Expression

Doktorski projekt badawczy w zakresie praktyki artystycznej pani Nigi Sayyed zatytułowany Unfamiliar Folds of Expression ma charakter interdyscyplinarny i łączy dyscypliny sztuk plastycznych oraz nauk społecznych w celu zbadania wyzwań, przed jakimi stają współcześni migranci w kontekście globalizacji, będąc jednocześnie hołdem dla ich wkładu w te procesy na całym świecie. Praca doktorska bada zjawisko migracji w kontekście globalnym, zajmując się przede wszystkim strukturalnymi sprawami społeczno-ekonomicznymi w skali makro, jak również kładąc nacisk na wyzwania polityczne, w tym naruszanie praw człowieka, dyskryminację, marginalizację, uprzedzenia rasowe i etniczne.

Całościowo prac stworzonych przez panią Nigę Sayyed w ramach 3-letniego programu doktoranckiego obejmuje cykl performance'ów udokumentowanych przed kamerą wraz z współczesną grafiką, której efektem było grawerowanie 3D w akrylu - seria abstrakcji stanowiących reinterpretację dziedzictwa projektowania graficznego ze współczesnym oznakowaniem i symbolami, łączących semiotykę języka polskiego i Urdu. Praca w całości składa się na instalację artystyczną, która z pewnością prowokuje do myślenia i jest politycznie istotna w kontekście obecnego kryzysu migracyjnego i uchodźczego na całym świecie, w tym ostatnich masowych ewakuacji z Afganistanu, z medialnym przedstawieniem desperacji i dramatu na lotnisku w Kabulu, jak również niepewnej sytuacji uchodźców z całego kontynentu afrykańskiego przekraczających morza, aby dostać się do Europy. Pod względem estetycznym powstające prace graficzne łączą figury geometryczne, liternictwo, pismo i są mocno nasycone kolorem żółtym i czarnym, zaczerpniętym bezpośrednio z taśmy ostrzegawczej lub taśmy bezpieczeństwa. Żółty i czarny kolor ostrzegawczy pojawia się również we wszystkich zrealizowanych przez artystkę performance'ach dokumentowanych na video; taśma zabezpieczająca została wprowadzona w performance'ach dokumentowanych na video, stanowiąc bezpośrednie odniesienie do grafik.

Cały projekt ma charakter performatywny, łącząc strategię działania z nutą autobiograficzną artystki, która zastanawia się nad swoim statusem migracyjnym, własną historią i życiem w kilku krajach, dostosowując się w różnym stopniu do różnych kultur i języków.

Główne tematy poruszane we wszystkich performance'ach to granice i ograniczenia, a także inność - tak istotna dla statusu migranta czy uchodźcy.

Powstałe dzieło jest poparte badaniami i świadczy o dojrzałości artystki realizującej swoją postawę twórczą. Sama treść dysertacji ma podtekst performatywny dzięki eksploracji wprowadzających tekstów socjologicznych dotyczących struktur społecznych i migracji, jak również sposobu, w jaki jest ona przedstawiana. Sama dysertacja mogłaby zostać "opakowana" jako książka artystyczna lub obiekt artystyczny towarzyszący wystawie, zwłaszcza gdyby można ją było oprawić lub owinąć w żółtą/czarną taśmę. Jestem pewna, że po ukończeniu studiów doktoranckich artystka zaprezentuje swoją pracę jako instalację artystyczną na arenie międzynarodowej, ponieważ analizuje ona tematy globalne i przemawia do międzynarodowej publiczności.

Chciałabym zarekomendować przyznanie stopnia doktora za powstałą pracę. Jednakże w celu wzmocnienia ogólnego wyniku projektu doktorskiego chcę zasugerować trzy kluczowe zalecenia zmian. Korekty te klasyfikowane są jako pomniejsze.

Po pierwsze chciałabym zasugerować zastosowanie odpowiednich przykładów prac współczesnych artystów, których artystyczne podejście do zaawansowanego tematu może znaleźć paralele w praktyce twórczej artystki i którzy wywarli wpływ na twórczość kandydatki. W szczególności chciałabym zaproponować zbadanie przykładów prac, które odnoszą się do pojęcia migracji we współczesnym kontekście poprzez interdyscyplinarną praktykę wizualną, łącząc performance i abstrakcję w instalacjach. Dla przykładu, szczególnie istotne wydają się tu prace Adriana Paci, zwłaszcza te komentujące indywidualne losy i podkreślające napięcie między tym, co zwykłe i wyjątkowe, a także realne i fikcyjne. Istotne będą prace Johna Akomfraha, w tym jego instalacja wideo poświęcona niebezpiecznym podróżom migracyjnym przez morza w historii i obecnie, a także performance i prace wideo Tanji Ostojic dotyczące ekonomii migracji. To zaledwie kilka proponowanych przykładów.

Po drugie, polecam włączenie refleksyjnej analizy dotyczącej serii performance'ów wyprodukowanych przez panią Nigę Sayyed, czerpiącej z krytycznych lektur feministycznych i krytyki postkolonialnej (sugerowane teksty to np. Glenda Tibe Bonifacio (Ed) *Feminizm i Migracja*; Chandra Talpade Mohanty *Feminizm bez granic: teoria dekolonizacji, praktyka solidarności*, Sarah Ahmed *O inkluzji: rasizm i różnorodność w życiu instytucjonalnym*, Judith Butler *Niebezpieczne życie*, itd.). Refleksyjna analiza serii performance'ów powinna obejmować następujące zagadnienia:

a. granice i ograniczenia; b. niepewność migranta; c. inność i inni.

Na koniec chciałabym doradzić dokładną korektę angielskiej wersji rozprawy, ponieważ istnieje kilka literówek i błędów strukturalnych, które należy usunąć.

Podsumowując, GŁOSUJĘ pozytywnie za obroną doktoratu pani Nigi Sayyed i chciałabym, aby uwzględniła ona wyżej wymienione sugestie podczas obrony swojej pracy pod rekomendowanym kątem.

[nieczytelny podpis]

Profesor Katarzyna Kosmala

Katedra Kultury, Mediów i Sztuk Wizualnych

University of the West of Scotland

Edynburg, 30 września 2021 r.